

Zadeva T-369/03

Arizona Chemical BV in drugi proti Komisiji Evropskih skupnosti

„Direktiva 67/548/EGS – Zavrnitev predloga, da se kolofonija črta s seznama nevarnih snovi – Ničnostna tožba – Akt, ki ga ni mogoče izpodbijati – Odškodninska tožba – Zastaranje – Ugovor nezakovitosti – Nedopustnost“

Sklep Sodišča prve stopnje (tretji senat) z dne 14. decembra 2005 II - 5845

Povzetek sklepa

- 1. Ničnostna tožba – Akti, zoper katere je mogoče vložiti tožbo – Pojem – Akt, ki ima obvezne pravne učinke – Postopek prilagoditve tehničnemu napredku direktive o razvrščanju nevarnih snovi – Dopis Komisije, s katerim je bila zavrnjena zahteva nekaterih proizvajalcev snovi za njeno črtanje – Izključitev
(člen 230 ES; Direktiva Sveta 67/548/EGS, člen 29)*

2. *Ničnostna tožba – Fizične in pravne osebe – Akti, ki jih neposredno in posamično zadevajo – Direktiva v zvezi z razvrščanjem, pakiranjem in označevanjem nevarnih snovi – Direktiva, ki zadevnim subjektom ne priznava procesnih jamstev – Tožba navedenih subjektov zoper akt, ki spada v postopek spremembe direktive – Nedopustnost (člen 230, četrti odstavek, ES; Direktiva Sveta 67/548/EGS, člen 14 in priloga VI, točke 1.7.2, tretji pododstavek, 4.1.3, 4.1.4 in 4.1.5)*
3. *Ničnostna tožba – Fizične in pravne osebe – Akti, ki jih neposredno in posamično zadevajo – Splošni akt – Obveznost skrbnosti – Obveznost, ki ne priznava pravice do vložitve tožbe subjektom, ki so sodelovali v postopku sprejemanja (člen 230, četrti odstavek, ES)*
4. *Odškodninska tožba – Zastaralni rok – Začetek teka – Odgovornost, ki izhaja iz splošnega akta – Datum, ko so nastali škodljivi učinki akta (Statut Sodišča, člen 46)*
5. *Odškodninska tožba – Zastaralni rok – Začetek teka – Ponavljajoča se škoda – Datum, ki ga je treba upoštevati (Statut Sodišča, člen 46)*
6. *Postopek – Vloga, s katero se postopek začne – Procesne zahteve – Opredelitev predmeta spora – Povzetek navajanih tožbenih razlogov – Odškodninska tožba za škodo, ki jo je povzročila institucija Skupnosti – Nespoštovanje navedenih zahtev – Procesne predpostavke javnega reda (Poslovnik Sodišča prve stopnje, člen 44(1)(c))*

1. Dopustna je ničnostna tožba, ki so jo vložili proizvajalci snovi, ki je vpisana kot snov, ki lahko povzroči preobčutljivost, v prilogi I k Direktivi 67/548 o približevanju zakonov in drugih predpisov v zvezi z razvrščanjem, pakiranjem in označevanjem nevarnih snovi proti zavrnitvi, ki jim jo je izrekla Komisija, da bi regulativnemu odboru predlagala spremembo navedene direktive ob enaindvajseti prilagoditvi direktive teh-

ničnemu napredku za namene črtanja te snovi.

Dopis institucije Skupnosti, poslan naslovniku v odgovor na njegov predlog, ne zadošča, da bi ta dopis opredelili kot odločbo v smislu člena 230 ES, ker so akti, zoper katere je mogoče vložiti

ničnostno tožbo na podlagi člena 230 ES, le ukrepi, ki imajo obvezne pravne učinke, s katerimi so lahko prizadeti interesi tožeče stranke, s tem da bistveno spreminjajo njen pravni položaj.

pripelje do razvrstitve ali črtanja snovi, niti sam po sebi ne zadostuje za to, da bi bil naslovník procesno upravičen.

Izpodbijani akt je del predhodnega postopka preizkusa lastnosti, ki jih imajo obravnavane snovi same po sebi, pri čemer ta postopek niti zdaleč ne zadeva posamičnih interesov zadevnih gospodarskih subjektov niti ne gre pri tem za pripravo odločbe, ki bi jih posamično zadevala, ampak je le predhodna faza priprave splošnega akta, to je predloga za spremembo direktive, kakor je to določeno v členu 29 Direktive 67/548. Poleg tega bi bilo v nasprotju z zgoraj naštetimi načeli, da bi posamezniki imeli možnost spremeniti postopek, ki pripelje do sprejetja splošnih ukrepov za prilagoditev Direktive 67/548, v posamični postopek, tako da bi na Komisijo naslovili pisni predlog, na katerega mora ta institucija odgovoriti na podlagi splošnega pravila dobrega ravnanja, določenega v členu 21, tretji odstavek, ES. Tak odgovor, čeprav je dokončen, ne more spremeniti pravne narave postopka, ki

Poleg tega je zavrnitev institucije Skupnosti, da bi umaknila ali spremenila svoj akt, lahko predmet nadzora zakonitosti v skladu s členom 230 ES le takrat, kadar bi bilo mogoče na osnovi navedene določbe izpodbijati sam akt, katerega umik ali spremembo institucija Skupnosti zavrača. Vendar predloga za spremembo navedene direktive, ki jo predlagajo tožeče stranke, ni mogoče izpodbijati na podlagi člena 230 ES, saj je ta popolnoma prehodni in pripravljen; zoper akte ali odločbe, sprejete v večstopenjskem postopku, pa je načeloma mogoče sprožiti ničnostno tožbo le, če so to ukrepi, ki na koncu tega postopka dokončno določajo stališče institucije, in če niso vmesni ukrepi, katerih namen je priprava končne odločbe.

(Glej točke 56, 60, 63, 64 in 66.)

2. Dejstvo, da oseba tako ali drugače sodeluje v postopku, katerega rezultat je sprejetje akta Skupnosti, zadostuje za ugotovitev posamičnosti te osebe

v odnosu do zadevnega akta – kar nujno pomeni, da ima ta akt za to osebo zavezujoče pravne učinke – samo če so ji z zakonodajo Skupnosti zagotovljena nekatera procesna jamstva. Glede splošnih aktov niti postopek priprave splošnih aktov niti njihova narava ne zahtevajo – na podlagi splošnih načel prava Skupnosti, kot je pravica do zaslišanja – sodelovanja oseb, ki jih ti akti zadevajo, razen če je sodelovanje v tem postopku izrecno določeno; če niso izrecno zagotovljene procesne pravice, bi bilo v nasprotju z besedilom in duhom člena 230 ES dovoliti vsakemu posamezniku, ki je sodeloval pri pripravi zakonodajnega akta, da nato vloži tožbo zoper ta akt.

cesna jamstva. Zlasti tretji pododstavek točke 1.7.2 priloge VI k tej direktivi, ki določa, da lahko zadevni subjekti, ko imajo nove podatke, pristojnim organom države članice predložijo predlog za spremembo navedene priloge, in točke 4.1.3, 4.1.4 in 4.1.5 navedene priloge ter člen 14 iste direktive v zvezi z obveznostjo obveščanja teh gospodarskih subjektov tem na ravni Skupnosti ne zagotavljajo nobenega procesnega jamstva. Na podlagi navedenih določb zato ne more biti dopustna tožba teh subjektov proti zavrnitvi, ki jim jo je izrekla Komisija, da bi regulativnemu odboru v okviru navedenega postopka prilagoditve predlagala spremembo.

(Glej točke od 72 do 74,
od 76 do 78 in 80.)

Direktiva 67/548 o približevanju zakonov in drugih predpisov v zvezi z razvrščanjem, pakiranjem in označevanjem nevarnih snovi ne vsebuje nobene določbe, na podlagi katere bi bili zainteresirani gospodarski subjekti, kot so podjetja, ki proizvajajo in prodajajo kolofonijo in njene derivate, pooblašteni za to, da začnejo postopek prilagoditve navedene direktive tehničnemu napredku, niti ni Komisiji z nobenim pravilom iz te direktive naloženo, da pred predložitvijo predloga za prilagoditev izpelje postopek, v okviru katerega bi imeli ti gospodarski subjekti zagotovljena pro-

3. V okviru postopka, katerega rezultat je sprejetje splošnih aktov, je obveznost skrbnosti, ki je naložena institucijam, zlasti objektivno procesno jamstvo, ki izhaja iz absolutne in brezpogojne obveznosti institucije Skupnosti glede priprave akta, in ne iz izvajanja kakršne koli posamične pravice. Iz tega izhaja, da taka obveznost, katere obseg se jasno razlikuje od obsega obveznosti v upravnih postopkih, katerih namen je sprejetje posamičnih aktov, neposredno ne pri-

znava pravic gospodarskim subjektom, ki so sodelovali v postopku sprejetja, in jim ne daje možnosti sprožitve postopka pred sodiščem Skupnosti.

akta in posledično preden je bila za interesiranim osebam povzročena nedvomna škoda.

(Glej točki 106 in 107.)

(Glej točke od 86 do 88.)

4. Petletni zastaralni rok iz člena 46 statuta Sodišča za vložitev tožbe proti Skupnosti v zadevah, ki izhajajo iz nepogodbene odgovornosti, lahko začne teči šele, ko so izpolnjeni vsi pogoji, ki veljajo za obveznost povrnitve škode. Ti pogoji so obstoj nezakonitega ravnanja institucij Skupnosti, obstoj zatrjevanje škode in vzročna zveza med tem ravnanjem in zatrjevano škodo. Pogoj nedvorne škode je izpolnjen, kadar je škoda neizbežna in predvidljiva z zadostno gotovostjo, tudi če je ni mogoče natančno številčno opredeliti.
5. V primeru škode, ki bi se lahko ponavljala, se petletni zastaralni rok iz člena 46 statuta Sodišča v povezavi z dnevom dejanja, ki je pretrgalo zastaranje, uporablja za obdobje pred tem dnevom, ki je daljše od petih let, brez vpliva na morebitne pozneje nastale pravice. V zvezi s tem je v skladu z navedenim členom 46 zastaranje prekinjeno z vložitvijo tožbe pri Sodišču ali predhodnim zahtevkom, ki ga lahko oškodovanec naslovi na pristojno institucijo.

(Glej točko 116.)

Če izhaja odgovornost Skupnosti iz splošnega akta, začne zastaralni rok teči šele, ko nastanejo škodljivi učinki tega

6. Na podlagi člena 44(1)(c) Poslovnika Sodišča prve stopnje v zvezi z vsebino tožbe, katere neupoštevanje pomeni neizpolnjeno procesno predpostavko javnega reda, mora vsaka tožba vsebovati predmet postopka in kratek povzetek tožbenih razlogov. Ta podatek mora biti dovolj jasen in natančen, da omogoči

toženi stranki pripravo obrambe in Sodišču prve stopnje, da odloči o tožbi, glede na okoliščine primera brez drugih podatkov v utemeljitev. Natančneje, tožba za povrnitev škode, ki naj bi jo povzročila institucija Skupnosti, mora vsebovati elemente, ki dopuščajo opredeliti ravnanje, ki ga tožeča stranka očita

instituciji, razloge, zaradi katerih meni, da obstaja vzročna zveza med ravnanjem in škodo, ki naj bi jo utrpela, ter naravo in obseg te škode.

(Glej točki 119 in 120.)